

Universiteter for alle

- Politikpapir vedtaget efteråret 2008 på politikkonferencen

Det står skidt til med den brede rekruttering af studerende til danske universiteter. Etniske minoriteter er underrepræsenterede, forskellige uddannelser er meget kønsopdelte. Samtidig spiller social baggrund en ekstremt stor rolle for ens muligheder for overhovedet at komme på universitetet. For eksempel læser kun hvert tyvende barn af en ufaglært på universitetet, mens hvert tredje barn af en akademiker havner på universitetet.

Og hvad så?

DSF mener, det er ubetinget negativt, at sammensætningen af studerende på universiteter er så smal, og at en uproportionelt stor andel af de studerende har forældre med akademisk baggrund.

Det mener vi er dårligt af to grunde: For det første viser det, at der langt fra er lige muligheder for at komme på og gennemføre en universitetetsuddannelse for alle unge. For det andet betyder det, at vi slet ikke udnytter talentmassen i Danmark godt nok.

Begrænsninger og muligheder i uddannelsesrekrutteringen

Der er ingen tvivl om, at man for at komme den negative sociale arv til livs primært må sætte ind i folkeskolen og i overgangen til ungdomsuddannelserne. Ikke desto mindre er der også en lang række ting, man kan gøre bedre i det videregående uddannelsessystem. Det er dem, vi her fokuserer på.

DSF mener, at der skal sættes ind på to områder:

- Optagelse på universiteterne.
- Selve universiteterne og undervisningen.

Optagelse på universiteterne

I dag spiller karaktergennemsnittet fra de gymnasiale uddannelser den altdominerende rolle i optagelsen på universiteterne. Men vi ved fra forskningen, at karaktererne i folkeskolen og på gymnasiet hænger snævert sammen med den sociale baggrund. Hvis vi vil have et bredt sammensat universitet, må vi altså ændre optagelseskriterierne.

Optagelseskriteriet skal i højere grad omfatte en anerkendelse af realkompetencer hos den enkelte, og der skal være flere måder at søge optagelse på, så uddannelsessøgende med vidt forskellige forcer tilgodeses. Samtidig skal studievalgsvejledningen styrkes, og det skal være lettere at kunne starte på en længere videregående uddannelse på et senere tidspunkt i livet.

Konkrete forslag:

- Kvalificerede optagelsesprøver.
- Optagelsessamtaler.
- Ny og bedre kvote 2-ordning.
- Erhvervs erfaring/professionsbachelor skal give bedre adgang til universiteterne.

- Styrket samarbejde mellem de gymnasiale uddannelsers studievalsvejledning og universiteternes.

Selve universiteterne og undervisningen:

At der er en systematisk skæv rekruttering til de lange videregående uddannelser, hvor etnisk danske unge med akademikerforældre har en markant bedre mulighed for at komme på universitetet end andre, må skyldes bestemte strukturer. Og det, at den systematiske skævhed stadig gør sig gældende i et velfærdssamfund som det danske med gratis uddannelse, SU og så videre, må betyde, at der er nogle kulturelle strukturer på universiteterne, der privilegerer studerende fra bestemte grupper i samfundet. Der er altså noget galt med selve den måde universitetsuddannelserne er bygget op, og den måde undervisningen foregår på.

For at få bredt sammensatte universiteter, som afspejler resten af samfundet, må der tænkes helt nyt. Derfor vil DSF gøre op med det gamle elitære universitetssystem. Det skal være slut med isolerede studerende, som er overladt til sig selv, og vi skal af med ideen om, at de studerende på egen hånd må komme igennem uddannelsesforløbet.

Den skæve rekruttering til universiteterne er et strukturelt betinget problem, hvilket betyder, at det ikke kan løses gennem individuel vejledning alene. Uddannelsesvalget og forløbet er ikke et individuelt problem, som den unge og studievejlederen bærer ansvaret for at løse.

Tværtimod har universiteterne et medansvar for de studerende – og studerende skal ikke bare overlades til sig selv i de år, de er på universitetet. DSF vil have en mere synlig pædagogik, så undervisningssituationen bliver mere gennemskuelig, og den studerende hjælpes igennem uddannelsesforløbet.

Universiteterne skal ikke kun være for kommende forskere. Hvis universiteterne skal kunne omfatte langt flere studerende end tilfældet er i dag, er det nødvendigt, at man rummer andre fagligheder end de forskningsorienterede, så vi forbedrer udbyttet af universitetstiden for alle studerende og ikke kun kommende forskere.

Det skal undersøges, hvilke undervisningsformer, der favoriserer studerende med forældre med akademisk uddannelse, så vi kan komme dem til livs. Og forskellige undervisningsformer, som er lettere at gå til for studerende uden akademisk baggrund, skal anerkendes fuldt ud.

Konkrete forslag:

- Flere undervisningstimer til humanistiske uddannelser (herunder humaniora, jura, samfundsfaglige og teologi).
- Ordentlige studieforhold og studiemiljø.
- Sociale miljøer, der binder de studerende tættere på institutionerne.
- Ny didaktik og pædagogisk praksis. Der skal iværksættes forskningsprojekter, som undersøger hvilke undervisningsformer, der gør at studerende med akademisk baggrund har nemmere ved at gennemføre end studerende uden, herunder skal særligt specialeformen analyseres.
- Alle universiteter skal have en bred studentermasse som en hovedmålsætning.
- Alle universiteter skal have handlingsplaner for, hvordan de opnår en bredere rekruttering.

- Undervisning og eksamen skal have tættere bånd, så eksamener i højere grad søges at afspejle undervisningen, så det i praksis ikke er muligt at få bedømt kompetencer, man ikke har modtaget undervisning i.
- Der skal tilbydes mentorer eller individuelle faglige vejledere, der igennem hele den studerendes studietid kan følge, rådgive og sparre med den enkelte studerende.
- Mulighed for at modtage undervisning under specialet.
- Mulighed for gruppespecialer og specialeskrivningsgrupper.
- Bedre praktikordninger, som kan give ECTS point.
- Mulighed for gratis deltidsstudie.

Konklusion

DSF vil have et uddannelsessystem med lige muligheder for alle – også på universiteterne. Derfor er det en målsætning, at danske universiteter afspejler befolkningssammensætningen inden år 2020. Vi skal nå dertil ved at nedbryde alle tænkelige barrierer både i optagelsessystemet og i selve universiteternes måde at undervise på.